

Lägesrapport 4 september-10 november

Inför varje styrgruppsmöte tar Landsbyggsnätverkets kansli fram lägesrapport och måluppföljning. Syftet är ni ska bli insatta i pågående verksamhet, resultat och utfall utifrån målen i aktivitetsplanen för 2023–2024. Lägesrapporten består därför av tre delar; *Vad är på gång?* och *Uppföljning av genomförda aktiviteter* samt bilagan *Måluppföljning 2023–2024*.

Innehåll

Innehåll.....	2
Vad är på gång?	3
Hållbara livsmedelssystem.....	3
Kunskapsutveckling och innovation	3
Näringarnas attraktionskraft	3
Livsmedelsberedskap och hållbar konsumtion	4
Projekt; Gröna kluster	4
Projekt; MATtanken.....	4
Projekt; Hållbara blå näringar.....	5
Landsbygdsutveckling genom Leader	6
Kunskapsutveckling och innovation	6
Bistå förvaltning av program	6
Sprida information om ersättningar och stöd	6
Omvärldsbevaka	6
Övrig verksamhet	6
Ungas inkludering	6
Redovisning budget enligt regeringsbeslut	7
Personalläget	7
Uppföljning genomförda aktiviteter	8
Hållbara livsmedelssystem	8
Projekt; Gröna kluster	12
Projekt; MATtanken.....	14
Projekt: Hållbara blå näringar.....	15
Landsbygdsutveckling genom Leader	17
Bistå förvaltningen av programmen	18
Övrig verksamhet	20

Vad är på gång?

Hållbara livsmedelssystem

Kunskapsutveckling och innovation

Planering av Mötesplats AKIS 14 mars 2024. Mötesplats AKIS är en årlig stor digital träff (som arrangeras för tredje året) för aktörer inom AKIS. De har olika teman, men vid varje träff uppdateras deltagarna om större händelser inom svenska AKIS samt delar med sig av vad de vill att vi i Sverige ska jobba med och prioritera under kommande år. De tidigare programmen och resultaten från deltagarnas inspel finns här: [Mötesplats AKIS - Landsbygdsnätverket \(landsbygdsnätverket.se\)](https://landsbygdsnätverket.se)

WS-serie där forskning och praktik möts. Dialog pågår med Formas centrumbildning FINEST om workshop/s under våren där EIP-projekt och forskning inom exv proteiner från baljväxter möts, utvecklar ny kunskap, hittar kunskapsluckor och ger EIP-projekten extra kompetens och kontaktnät. Korsbefruktning av olika delar inom AKIS som annars inte möts. FINEST består av tre akademiska partners; RISE, Chalmers tekniska högskola och Uppsala universitet och idag medverkar 16 partners från den svenska livsmedelsindustrin samt flera regioner.

Utspel från AKIS analysgrupp för att stärka gröna näringar genom synkroniserad utveckling regionalt och nationellt. AKIS analysgrupp har under ett års tid diskuterat och analyserat problemet och utmaningen med det fragmenterade innovationssystemet. I december planeras skrivelse skickas till Regeringskansliet och statssekreterare Dan Ericsson, från samlad trupp tillsammans med aktörer som tidigare utrett frågan och har samma syn på problem och lösning. Bland dessa finns SAMLA-nätverket, SISP, Sweden Food Arena, alla regioner och länsstyrelser samt de gröna klustren. AKIS analysgrupp gör detta för att kunna bygga långsiktiga och hållbara strukturer, att gå från projekt till process. Då kommer den nationella finansieringen att kunna generera en stärkt struktur, ökad effektivitet och samordning i systemet. Hur utspelet ytterligare ska se ut ska diskuteras vid analysgruppens möte den 4 december. Ett förslag är inbjudan till rundabordsamtal med politiker.

Informationsträff och projekträff inom EIP-Agri i början av 2024, i samband med att nya urvalskriterier införs. Innovationssupport medverkar vid dessa träffar, som arrangeras av samordnare och NuE.

Näringarnas attraktionskraft

Nationella kompetensrådet träffas den 13 november, för höstens andra möte på temat Gröna näringars attraktionskraft. Träffen har fokus på höstens antagningsiffror för naturbruksgymnasierna och SLU - det kommer vara presentationer av läget samt samtal om utbildningarnas kvalitet och branschens kompetensförsörjning. Dessutom blir det information om Skolverkets arbete med dimensionering av gymnasiet och

vuxenutbildning, samt om vad Jobba Grönt gör för att stärka gröna näringars attraktionskraft. Dagordning finns [här](#).

Podd #170 Framtidens attraktiva arbetsgivare har spelats in och kommer publiceras i januari 2024. I podden medverkar en lantbrukare och arbetsgivare, en generationsforskare från Stockholms universitet och projektledaren för Jobba Grönt. I podden diskuteras om lantbruket har det som krävs för att vara tillräckligt intressant som arbetsgivare. Vad kräver Generation Z av sin arbetsgivare och vad kan lantbruket erbjuda som lockar unga?

Livsmedelsberedskap och hållbar konsumtion

Podd #169 Sjömat på julbordet spelas in under november och publiceras i mitten av december. Deltagarna samtalar om den moderna julmaten, gjord på svenska råvaror och med nya innovativa rätter. Hur kan vi göra julbordet mer hälsosamt och hållbart, och samtidigt bidra till stärkt livsmedelsberedskap? I podden medverkar en entreprenör och krögare, en matskribent och utbildare samt en expert på hållbarhet och matsvinn.

Projekt; Gröna kluster

Deltagarna i Gröna kluster fortsätter med regelbundna **träffar**. Planering har påbörjats för att få till en till fysisk träff mellan klustren i början av 2024. Flera av dem arbetar med att ta fram en **snabbkurs i lantbruk** med målgrupp storkökskockar och beslutsfattare. Några planerar också att åka ut i Europa och besöka internationella mässor för att ta hem kunskap.

Projekt; MATtanken

MATtanken fortsätter arbetet med att stärka offentliga måltidsverksamheters **beredskap** genom att på olika sätt bidra till kunskaps- och erfarenhetsutbyte, nätverkande och kommunikation. Arbetet finansieras med medel från MSB och koordineras av Livsmedelsverket och pågår 2023-2024. Den 6 december genomförs nästa träff i Beredskapsnätverket då bland annat Statskontorets rapport till regeringen: *En stärkt livsmedelsberedskap i kommuner och regioner* presenteras.

MATtanken har sedan 2022 arbetat med att ta fram och testa en metod för **SILO**, StatistikInsamling av Livsmedelsinköp till Offentlig sektor. Under hösten pågår förberedelser inför den insamling som påbörjas efter årsskiftet över vilka livsmedel som köpts in till kommunerna under år 2023. Planen är att resultaten från insamlingen publiceras under våren 2024.

I år har MATtanken koordinerat **Offentliga måltidens dag** för fjärde gången. Arbetet pågår med att utvärdera årets firande, som ägde rum den 19 oktober och förbereda inför nästa års firande.

MATtanken fortsätter att utveckla och fylla på [Erfarenhetsbanken](#), som finansieras med medel från Vinnova som en del av projektet ”Ett nytt recept för skolmåltider”. I dagsläget finns finansiering för denna aktivitet till och med april 2024.

Den 14 november genomför MATtanken ett **aktörsmöte**. Dessa möten är kontinuerligt återkommande och samlar branschaktörer som arbetar övergripande med offentliga-måltidsfrågor i syfte att stärka och synka varandras arbete.

Den 16 november bjuder MATtanken och branschföreningen Kost & Näring in till ett [webbinarium](#) om äldreomsorgens måltider.

Årets sista [Studio MATtanken](#) genomförs den 24 november, temat för årets sista studio är preliminärt, ”Vart är vi på väg – vilka vindar blåser kring organisering och olika produktionssystem kring måltiderna”.

Vi fortsätter upprätthålla förteckningen över offentliga måltidsverksamheters kost- och måltidspolicyer, ge ut våra månatliga nyhetsbrev, med mera.

Projekt; Hållbara blå näringar

Arbetsgruppen har möte 11/12 i Stockholm). Hållbara blå näringar är medarrangör av **Nationella Yrkesfiskekonferensen** i Uddevalla 23-24/11 där både landsbygdsministern och de fiskeansvariga politikerna från respektive parti deltar. Den 15/11 presenteras gruppens arbete på **Länsfiskekonferensen** i Gysinge.

Hållbara blå näringar deltar i **fokusgruppsmöten** för vattenbruk och fiske, i arbetet med Alg **regeringsuppdraget** samt planerar för **vattenbrukskonferens** i mars 2024.

Sjömatens **julkalender** presenteras var dag under december fram till jul, inklusive ett poddavsnitt den 13/12.

Planering pågår om en serie **lunchwebbinarier** baserade på återbrukade kursavsnitt om vattenbruk för främst länsstyrelsepersonal under våren 2024.

Hållbara blå näringar stödjer arbete med Sveriges **fiskekommuner** som träffas 4 ggr per år 2024.

Vi arbetar kontinuerligt med EHFVF genom medverkan i arbetet med **målstyrning** och **utvärdering** som leds av Jordbruksverket, samt genom medverkan i **övervakningskommittén** för havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet där kansliet har en ledamot.

Hållbara blå näringar fortsätter att kommunicera kring våra frågor med fokus på att lyfta sjömaten och sådant som kan påverka produktionen och hela vägen till tallriken. Exempelvis kommunicerar vi i november kring **regelförenklingsuppdraget** och vattenbruk.

Landsbygdsutveckling genom Leader

Kunskapsutveckling och innovation

Podd #171 Omställning genom Leader spelas in den 29 november där Leader Upplandsbygd ska berätta om sin omställningsresa utifrån olika perspektiv, bland annat från LAG-ledamoten och ett leaderprojekt. Podden kommer kompletteras med en **artikel** och publiceras under februari.

Jordbruksverket och Landsbygdsnätverket samverkar kring publicering av **goda exempel** på leaderprojekt. Ett upprop har därför gått ut till alla leaderområden där de ombeds skicka in projekt med goda resultat. Utifrån dessa projekt, väljs – i samråd med EU-programenheten – ut exempel lämpliga för artiklar.

Bistå förvaltning av program

Sprida information om ersättningar och stöd

Se Informationsträff och projekträff om EIP-Agri samt kontinuerlig informations-spridning via nyhetsbrev och LinkedIn-sidan EIP-Agri och AKIS i Sverige. Sidan startades i början av året och har nu 573 följare (10 nov 2023). Se även text ovan om Leader.

Omvärldsbevaka

Se studieresa till Finland, podd, artikel mm samt medverkan i modernAKIS.

Övrig verksamhet

Ungas inkludering

Nätverksskansliet och medlemsorganisationen Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) planerar **utbildningar** i stärkt ungdomsperspektiv för styrgruppen och analysgrupperna.

Podd #168 Ungas delaktighet – nyckeln till levande landsbygder publiceras den 22 november. Den utgår från framgångsfaktorerna i projektet Youth Up North. De har arbetat med frågeställningen "Hur skapar vi landsbygder där unga vill leva, bo och ha en aktiv roll i samhällsutvecklingen?" med målet att tackla utmaningen lokalt i norra Sveriges inland och hitta nya vägar och metoder för att inkludera unga. I podden medverkar en ungdomsrepresentant, en ungdomskonsulent och ett kommunalråd i Dorotea kommun. I samband med detta släpps även en **artikel** med reflektioner från projektets slutkonferens skriven av en ung lantbrukare från Gotland som deltog på konferensen.

Redovisning budget enligt regeringsbeslut

Enligt regeringsbeslut 2022-12-15 N2022/02333 ska Jordbruksverket redovisa nätverkets budget för nästkommande år senast den 1 december. Enligt uppdraget ska budgeten utarbetas i samråd med styrgruppen, vilket sker genom att styrgruppen prioriterat verksamheten och budget i aktivitetsplanerna. Den 23 nov kommer GD för Jordbruksverket att besluta om en skrivelse med budgeten för 2024. Den utgår från den tvåårsbudget som styrgruppen beslutade om vid februari mötet och som reviderades vid septembermötet.

Personalläget

Som tidigare meddelats styrgruppen kommer Maria Gustafsson att lämna sin kanslichefstjänst från och med 1 januari. Maria kommer att tillträda som enhetschef för den nyinrättade Vattenbruks- och fiskerinäringsenheten (ny enhet) vid Jordbruksverket. Ulrika Holmgren tillträder som tillförordnad kanslichef.

Uppföljning genomförda aktiviteter

För översikt och koppling till mål– se bilaga Måluppföljning 4-sep-10 nov.

Hållbara livsmedelssystem

Hållbara livsmedelssystem: Medlemmarna ska tillsammans ha genomfört aktiviteter som utvecklar deras kunskap och samarbeten för hållbara livsmedelssystem, i synnerhet med sikte mot ökad livsmedelsberedskap och cirkularitet.

AKIS-gruppens studieresa till Finland

Utförare: AKIS-gruppen samt några ytterligare deltagare.

Typ av aktivitet: Studieresa

Kort beskrivning: Två dagars studiebesök den 5-6 sept inom finska AKIS.

Så bidrog aktiviteten till målen: Omvärldsbevakning, kunskapsöverföring och utveckling av AKIS, samt internationell samverkan.

Lärdomar: Bra och lättförståelig metod att föra ut kunskap om AKIS och levandegöra berättelser.

Podd #167: AKIS i våra nordiska grannländer – vad kan vi lära oss?

Utförare: Publicerades den 1 november av Landsbygdsnätverket.

Typ av aktivitet: Podd

Kort beskrivning: Deltagarna diskuterar erfarenheter och lärdomar från AKIS-gruppens studieresor i Danmark och Finland. I podden deltar Sweden Food Arena, Branschrådet för lantbrukets rådgivningsföretag och RISE/Animalienavet.

Så bidrog aktiviteten till målen: Omvärldsbevakning, kunskapsspridning och utveckling av svenska AKIS. 256 unika lyssningar de första 8 dagarna

Lärdomar: Bra och lättförståelig metod att föra ut kunskap om AKIS och levandegöra berättelser.

Vad kan vi lära av Finland om kunskaps- och innovationssystem för lantbruk?

Utförare: Publicerades den 29 september på Landsbygdsnätverkets webb.

Typ av aktivitet: [Artikel](#) från studieresan i Finland.

Kort beskrivning: Rapport från studieresan, reflektioner och lärdomar att ta med till utvecklingen av svenska AKIS. Artikeln publicerades även i nyhetsbrev och i sociala medier där den delades och fick uppmärksamhet. 76 personer har läst artikeln på webben.

Så bidrog aktiviteten till målen: Utvecklar och sprider kunskap om AKIS, omvärldsbevakar.

Lärdomar: Bra och lättförståelig metod att föra ut kunskap om AKIS. Skapar även intresse för fortsatta studieresor och omvärldsbevakning.

Informationsträff om EIP-Agri

Utförare: Nätverkskansliet tillsammans med NuE

Typ av aktivitet: Informationsträff

Kort beskrivning: Digital träff 27 september för alla som är intresserade av eller funderar på att söka EIP-projekt.

Så bidrog aktiviteten till målen: Marknadsför och sprider information om EIP

Lärdomar: Bra att samarrangera och att ha mycket tid för frågor och svar. Värdefullt att ha med såväl handläggare som utbetalare och policyansvarig samt support som berättar och svarar på frågor. 26 deltagare, betyg 4,5 i utvärderingen.

EIP Projektträff

Utförare: Nätverkskansliet tillsammans med NuE

Typ av aktivitet: Projektträff

Kort beskrivning: Digital träff 27 september för alla som är involverade i EIP-projekt. Träffen fokuserade på information om nyheter samt att deltagarna fick ställa frågor där såväl policyansvarig som handläggare, utbetalare och support fanns tillgängliga för att besvara frågorna.

Så bidrog aktiviteten till målen: Sprida information om EIP, underlätta administration för projekten och bidra till att färre kompletteringar och justeringar behövs.

Lärdomar: Bra att samarrangera och att ha mycket tid för frågor och svar. Värdefullt att ha med såväl handläggare som utbetalare och policyansvarig samt support som berättar och svarar på frågor. Ca 20 deltagare var med under mötet (alla bjöds in och fick länk och de behövde ej anmäla sig), betyg 4,3 i utvärderingen. Allt material skickades ut till samtliga projekt efteråt, vilket fick positiv feedback.

ModernAKIS Assembly-möte i Lissabon

Utförare: Nätverkskansliet deltog

Typ av aktivitet: Projektträff inom Horizon-projektet modernAKIS

Kort beskrivning: Projektmöte i Lissabon 18-19 oktober, inkl förmöte med Finland, Estland, Tyskland om AKIS Lissabon 17 oktober. Statusuppdateringar av projektets olika arbetspaket och diskussion av fortsättningen. Bla diskuterades hur fler och

relevanta aktörer i AKIS kan involveras för att bygga in kunskapsflödena i systemet. Vi var flera länder (Finland, Estland, Tyskland och Sverige) som framförde att 1) vi önskar inkludera internationella erfarenhetsutbyten mellan nationella AKIS-grupper, 2) vi behöver samordna och effektivisera de olika internationella aktiviteterna som sker på olika håll, och 3) vi vill ha fler digitala möten istället för fysiska så fler kan medverka, tid sparas och miljöbelastningen minskas. Vi fick med övriga deltagare på vår linje :)

Moduler för AKIS-utbildning online är på gång, och så småningom en AKIS Academy. Målgruppen för utbildningen kommer i första steget vara myndigheter och involverade i de olika ländernas AKIS-samordning, men även här var vi flera länder som framförde önskemål om anpassning av utbildningen så den passar AKIS-aktörer på olika nivåer.

Så bidrog aktiviteten till målen: Internationell kunskapsöverföring och samordning samt utveckling av AKIS-metoder.

Lärdomar: Värdefullt med för-möte då vi kunde prata ihop oss och prioritera att driva några frågor gemensamt under kommande dagar. Bra att vi är med och driver frågor och därmed har möjlighet att påverka projektets utveckling.

Ökad samverkan med Jordbruksverket (främst NuE) både inom AKIS-samordning och EIP-Agri.

Kontinuerliga avstämningsmöten både inom AKIS-samordning och EIP, samt gemensamma samarbetsytter och dialog i arbetet. Både inom AKIS-samordningen, och inom EIP där såväl personal på NuE samt RÅK och support har gemensam samarbetsyta.

Innovationssupporten har lagt en hel del tid på att genom feedback och att bidra med sin kunskap och erfarenhet hjälpa till att utveckla informationen om EIP-Agri på Jordbruksverkets webb, samt att åtgärda flera av de brister som framkom vid vårens pilotprojekt inom EIP-Agri. Förhoppningen är att detta ”betalar sig” genom förenklningar för såväl sökande som support (som är en del i EIP-kedjan tillsammans med handläggare, policyansvarig, utbetalare mfl på SJV). Det nya utseendet på sidorna om EIP-Agri på SJVs webb publicerades 231109 och nu finns även länkar till innovationssupporten och till anmälan för nyhetsbrev om EIP och AKIS, som Landsbygdsnätverket ger ut. Även urvalskriterierna uppdateras från 1 januari, mycket tack vare supportens feedback och att de fört vidare sökandes synpunkter.

Träff med Nationellt kompetensråd

Utförare: Nationella kompetensrådet inom det gröna och naturbaserade näringslivet

Typ av aktivitet: Digitalt möte

Kort beskrivning: Ämnet för träffen den 11 september var ”Framtidens lantbrukare”, med en presentation av rapporten ”Många vill – men få kan” som har

tagit fram på initiativ av LRF Ungdomen. I anslutning till presentationen genomfördes workshops om hur kan jobbare vidare tillsammans utifrån resultaten i LRF Ungdomens undersökning. I programmet medverkade även Mia Bernhardsen från Svenskt Näringsliv, som berättade om utredningen ”Framtidens yrkeshögskola – stabil, effektiv och hållbar”, med fokus på effekter för gröna näringar. Programmet har tagits fram med hjälp av Kompetensrådets arbetsutskott, där medverkar Naturbruksskolornas förening (ordf.), Gröna arbetsgivare, SLU, AgroSörmland och Myndigheten för yrkeshögskolan.

Så bidrog aktiviteten till målen: Deltagare vid träffen var 48 representanter från gröna näringar, utbildningsanordnare och myndigheter. Utvärderingen visade att många lärde sig något nytt (medelvärde 3,79 av 5) och en övervägande majoritet uppgav att de kommer att ha nytta av det de lärde sig i sitt fortsatta arbete (medelvärde 3,92 av 5). Exempel på vad de kommer att ha nytta av är omvärldsbevakning och fördjupning genom olika presentationer, inspel från olika organisationer i en gemensam fråga, värdefull information från utredningar, aktiviteter som pågår samt dialog med andra organisationer.

På frågan om hur de upplevt andra träffar med kompetensrådet svarar alla som skrivit fritextsvar i positiv anda. De framhåller att träffarna tar upp intressanta och aktuella ämnen. Kompetensrådet ses som ett bra sätt att hålla sig uppdaterad om vad som händer inom kompetensförsörjning och utbildning för lantbrukssektorn och ett effektivt sätt att digitalt möta andra organisationer, myndigheter och utbildningsanordnare.

Lärdomar: Flera påpekade att det är värdefullt att mötas i Nationella kompetensrådet, här kan vi medvetandegöra problemställningar och verka tillsammans, för att påverka politiker m.m. Vi behöver sortera ut de frågor som vi kan jobba vidare med, viktigt att avgränsa för att nå resultat.

Podden Landet #165: Forskning, finanser och förslag – framtidens lantbrukare och gröna näringars attraktionskraft

Utförare: Gruppen Ägarskiften

Typ av aktivitet: Podcast

Kort beskrivning: Avsnittet tittar närmare på de ”hårda” frågorna vid ett generations- eller ägarskifte som exempelvis finansiering och regelverk. I podden deltar LRF Ungdomen, SLU och Tillväxtbolaget.

Så bidrog aktiviteten till målen: Ämnet är aktuellt och nära kopplat till näringarnas attraktionskraft och att fler ska driva företag inom lantbruket, liksom till regelverk som påverkar företagen, inklusive den gemensamma jordbrukspolitiken. Podden publicerades den 20 september och hade 652 lyssningar den 2 november.

Lärdomar: Frågan om generations- och ägarskiften har många dimensioner. Värdefullt att belysa ämnet på olika sätt och med medverkan från olika delar av

rådgivnings- och kunskapssystemet. Vi har fått positiv feedback från bl.a. Regeringskansliet på både denna och tidigare avsnitt om ägarskiften.

Podden Landet #166: En andra chans – om matsvinn

Utförare: Nätverkskansliet

Typ av aktivitet: Podcast

Kort beskrivning: Podden publicerades den 11 oktober och handlar om hur vi ska kunna nå målen för minskning av matsvinnet i Sverige och samtidigt göra det lönsamt att ge maten en andra chans. I podden deltar IVL Svenska Miljöinstitutet, SLU och Flens kommun.

Så bidrog aktiviteten till målen: Avsnittet hade 442 lyssningar den 2 november.

Hållbara gröna näringar 2021–2022

Utförare: Arbetsgruppen Hållbara gröna näringar (paraplygruppen)

Typ av aktivitet: [Rapport](#) och [artikel](#)

Kort beskrivning: Rapport som beskriver vad vi har gjort i arbetsgrupperna samlade under paraplyet Hållbara gröna näringar, under 2021 och 2022. Artikel för att uppmärksamma och få större spridning, bl.a. med intervjuer av ordförande för flera av de grupper som nu har avslutats.

Så bidrog aktiviteten till målen: Facebook: 198 personer har klickat på länken och läst vidare. LinkedIn: 341 visningar av artikeln. 62 har hittat artikeln via nätverkets webb. 527 sidvisningar på webbsidan om Hållbara gröna näringar.

Lärdomar: Det är mycket som har uppnåtts under perioden och många medlemmar som tillsammans har genomfört aktiviteter. En bra bas att bygga vidare på inför det kommande arbetet i analysgruppen Hållbara gröna näringar.

Projekt; Gröna kluster

Möte hela Gröna kluster-nätverket

Kort beskrivning: Ett möte i hela nätverket gröna kluster den 18/9. Fokus var rapportering av vad som händer i alla kluster. På mötet fanns 21 personer och följande 15 kluster medverkade:

1. Agro Örebro
2. Dalarnas kompetenscenter för livsmedelskedjan
3. Gotland Grönt centrum
4. Gröna Navet, Umeå
5. Gröna Halland
6. Agro Sörmland

7. Grönt kluster Nuntorp
8. Nära till bra mat- Jönköping
9. Vreta kluster
10. Öjeby Agro Park
11. Gamleby Grönt Nav
12. Torsta AB/Grönt Kluster i ÅS
13. Agro Västmanland
14. Grön kunskapsnod för primärproducenter och förädlare i Stockholms län
15. Innovationscenter för landsbygden

Så bidrog aktiviteten till målet och lärdomar: Det är tydligt att det finns regionala/lokala nav i Sverige som gör ett stort arbete regionalt och som drar stora fördelar av att träffas och utbyta erfarenheter. Att träffas är del i projektets mål.

Snabbkurs i Lantbruk

Kort beskrivning: Under rapportperioden har det tagits fram en pilotmodul inom satsningen ”Snabbkurs i lantbruk” (<https://www.vretakluster.se/konferens-event/kommande-evenemang/kommande/vreta-kluster/snabbkurs-i-lantbruk-for-storkokskockar-pilotkurs>). Pilotkursens fokus är på storkökskockar. Parallellt pågår även en framtagning en kortare kurs för målgruppen näringslivschefer och andra beslutsfattare. Tanken är att klustren ska äga och nyttja konceptet tillsammans med mål att sprida kunskap om lantbrukssektorn på en bred front, regionalt och lokalt.

Så bidrog aktiviteten till målet och lärdomar: Utkomsten av pilotkursen håller på att utvärderas, men helt klart är det ett viktigt steg för att få till en användbar produkt. Att ta fram en gemensam kurs bidrar bland annat till målet att vi inom projektet avser att ta fram gemensamt material för kommunikation med regionala aktörer.

Mässor internationella arrangemang

Under rapportperioden har flera kluster besökt mässor/arrangemang i Europa. Se nedan sammanställning.

Mässor/arrangemang i Europa	Deltagande kluster
Eima, Bologna, Italien	Gröna Halland
Foodbioglobal	Vreta Kluster
Challenges for the green sector Sustainable fresh water management	Gotland Grönt Centrum
Kommande mässa/arrangemang	
Agritechnica	Partnerskap Alnarp, Agro Sörmland

Så bidrog aktiviteten till målet och lärdomar: De gröna klustren som varit ute har ännu inte rapporterat men målet med aktiviteterna är att ta hem kunskap till andra gröna kluster. Mer info kommer följa vid nästa lägesrapport.

Kartläggning av test- och demoanläggningar

Inom rapportperioden har en grön kluster färdigställt en nationell kartläggning av test- och demoanläggningar. Agro Örebro har arbetat med att lägga in dem i ett kartverktyg för att underlätta synliggörandet av resultatet. Resultatet presenterades på ett webinarie i samarbete med Sweden Food Arena. Se material och webinarie här: [Testbäddar och Demoanläggningar - Sweden Food Arena](#)

Så bidrog aktiviteten till målet och lärdomar: Rapporten som tagits fram synliggör hur test och demoanläggningarna finns i Sverige. Vid webinariet som gjordes tillsammans med Sweden Food Arena blev det tydligt att vi är starkare när vi samarbetar och att det är viktigt för att komma vidare i denna och andra frågor.

Projekt; MATtanken

MATtanken har under rapportperioden genomfört en rad aktiviteter som bidragit till stärkt samverkan mellan branschaktörer inom livsmedelssystemet. Ett exempel är när MATtanken tillsammans med länsstyrelsen och regionen i Västra Götaland bjöd in till [temadag](#) med studiebesök och nätverkande på två gårdar i Dalsland i början av september. Ett fyrtiotal personer som är involverade i planering och upphandling av livsmedel till offentliga måltider deltog på träffen som hade tema: grönsaker potatis och bär.

Det [webbinarium](#) som genomfördes i slutet av augusti på temat [olika hållbarhetsmärkningar](#) har textats och delar har publicerats i en artikel på webben. Webbinariet belyser komplexiteten kring hållbarhetsfrågan.

Under hösten kommuniceras övergripande resultat från SILO-arbetet som bygger på data gällande kommunernas livsmedelsinköp 2022. Den första artikeln med [Resultat från SILO](#) publicerades i slutet av oktober.

Med anledning av utbrottet av afrikansk svinpest har vildsvinsfrågan aktualiserats och MATtanken genomförde därför, på uppdrag av Jordbruksverket, ett webinarium på tema [Fortsatt servering av vildsvinskött i offentliga kök](#).

MATtanken deltog i september på en workshop där DLF, som är en branschorganisation för företag som säljer dagligvaror till handel, restauranger och storhushåll i Sverige, tillsammans med leverantörer och grossister arrangerar en workshop med fokus offentlig måltid. Denna workshop var inledningen till att skapa ett utvecklingsforum för Offentliga måltid. Syftet är att gemensamt prioritera och definiera åtgärder för de utmaningar/möjligheter som har identifierats, exempelvis inom informationshantering och kommunikation, hållbarhet och system.

MATtanken koordinerar för fjärde året i rad [Offentliga måltidens dag](#) den tredje torsdagen i oktober, i år 19 oktober. 180 kommuner och 8 regioner anmälde sina aktiviteter, vilket är rekord sedan starten 2020 då motsvarande siffra var 116 kommuner och 4 regioner. Flera kommuner och regioner lyfte fram lokalproducerad

mat och samverkan med lokala producenter i sina aktiviteter, liksom säsongsbetonade inslag.

Som ett resultat av samverkan med Måltidsakademien, projektgruppen bakom Sveriges Landskapsmåltider, och Ekerö kommun medverkade MATtanken i firandet i Ekerö kommun

Den 8 november erbjöd MATtanken en tematräff om nya sätt att upphandla livsmedel kopplat till de erfarenheter som finns i Erfarenhetsbanken. 120 personer deltog, personer som arbetar i måltidsorganisationerna men även många upphandlare och representanter från primärproducenter och livsmedelsindustrin fanns med.

Två studiosamtal har genomförts under rapportperioden i Studio MATtanken. I septemberstudion var temat Öva, det sammanföll med årets beredskapsvecka, cirka 170 personer deltog. I studion i oktober var temat Potatis där utmaningar i allt från odling, hantering, tillagning och servering lyftes upp, cirka 140 personer deltog. [Studio MATtankens arkiv | MATtanken](#).

Medarbetare i MATtanken-projektet har under sommaren och hösten varit involverade i arbetet med det regeringsuppdrag som pågår på Jordbruksverket kring skolfrukt.

Projekt: Hållbara blå näringar

Kommunikationsutveckling

Utförare: Nätverksskansliet

Typ av aktivitet: Kommunikationsplan, LinkedIn, Artiklar, Nyhetsbrev, ”Projekt i fokus”

Kort beskrivning: Vi har utvecklat kommunikationsplanen med struktur för kontinuerlig utvärdering, påbörjat förändring av webben, publicerat nyheter varje vecka i nyhetsbrevet, skapat en struktur för att lyfta upp genomförda publika projekt, initierat en LinkedIn-sida för Blåa näringar inom Fiske och Vattenbruk samt organiserat arbetet för framtida kommunikationshändelser.

Så bidrog aktiviteten till målen: Vi sprider kontinuerligt kunskap om blåa näringar samt om EHFV-fondens insatser och fortskridande.

Lärdomar: Mätning och uppföljning av kommunikationsarbetet blir centralt för att värdera effekter.

Webbinarium med Utvärderingsenheten om EHFV

Utförare: SJV, Sweco, LBN- hållbara blåa näringar

Typ av aktivitet: Presentation och modererad frågestund den 8/9 runt syntesrapport från Sweco.

Kort beskrivning: Ca 55 deltagare, LBN modererade webinariet.

Så bidrog aktiviteten till målen: Spred kunskap om EHFF och utfall.

Lärdomar: Bra förberedelse. Identifiera målgruppens intresse innan.

Etablerat blå leadergrupp

Utförare: LBN, Leader, FAMENET

Typ av aktivitet: Email, presentation, diskussioner och upplägg runt Leaderträffen i Lycksele 3-4/10

Kort beskrivning: Ca 20 områden har Blåa frågor i sina strategier

Så bidrog aktiviteten till målen: Start på ett understödande av blåa aktiviteter på gräsrotsnivå.

Lärdomar: Flerstegsraket kommunikativt,

Blå mat årsmöte

Utförare: LBN- blåa näringar, GU, SLU, RISE, mfl

Typ av aktivitet: Årsmöte med studiebesök

Kort beskrivning: Deltagande i årsmöte, spridande av kunskap från mötet, initial planering av svensk Sjömatkampanj 2024

Så bidrog aktiviteten till målen: Samlar forskningsaktörer och externa partners (70 st) för att dra nytta av varandras aktiviteter. Spridning.

Övervakningskommittén för Havs- fiskeri- och vattenbruksprogrammet

Utförare: LBN- blåa näringar, SJV, medlemmar, m.fl.

Typ av aktivitet: Möte med lägesrapporter, uppföljning av programmet mm.

Kort beskrivning: Deltagande i ÖK-möte, information om nätverkets arbete med blå näringar under mötet, spridande av kunskap från mötet, artikel på webben om ÖK-mötet mm.

Så bidrog aktiviteten till målen: Bistått förvaltningen i genomförandet. Samverkan med flera medlemsorganisationer. Spridning av information om nätverket och arbetsgruppen Hållbara blå näringar.

Lärdomar: Stor enighet om behovet av utveckling av främst vattenbruket, bl.a. att det behövs fler företag och att regelverket och i synnerhet tillståndprocessen behöver förenklas. Förväntningar finns på den nya fiskeenheten som bildas vid Jordbruksverket.

Arbetsgrupp Blå näringar

Utförare: LBN- blåa näringar, SJV, medlemmar, mfl.

Typ av aktivitet: Arbetsgruppsmöte 29/9 som prioriterar mellan insatser/aktiviteter

Kort beskrivning: Digitalt möte som är centralt för genomförande av projekten och arbetet. Många utmaningar inom branschen. Fisket är hårt ansatt.

Så bidrog aktiviteten till målen: Tryckt på värdet av yrkesfiskehamnar.

Lärdomar: Stort engagemang bland deltagarna, men också behov av tydlighet gällande vilka möjligheter som finns och vilka prioriteringar som behöver göras.

Möten Sveriges Fiskekommuner

Utförare: LBN- blåa näringar, kommuner, mfl

Typ av aktivitet: Digitala möten och uppstyrning av struktur för nätverket

Kort beskrivning: Ca 20 medlemmar med ca 8 deltagare per möte, bra innehåll och lärande från varandra. 2 möten under perioden samt extra möten för strukturen.

Så bidrog aktiviteten till målen: Kommunerna är en nyckel för att få upp fiske och vattenbruk på banan. Det finns mkt att lära av varandra här.

Landsbygdsutveckling genom Leader

Landsbygdsutveckling genom Leader: Medlemmar ska tillsammans ha genomfört aktiviteter som på nationell och internationell nivå utvecklar deras kunskap och samarbeten i landsbygdsutveckling genom Leader.

Leaderfilm

Utförare: LUS och Landsbygdsnätverket

Typ av aktivitet: Film, notis i nyhetsbrev, artikel på webb, sociala medier

Kort beskrivning: LUS har i samarbete med Landsbygdsnätverket tagit fram en film som beskriver Leadermetoden och dess resultat. Filmen lanserades i v 45. Den finns i en längre och en kortare version och ska användas på webb, digitala medier men även i vid presentationer av leadermetoden.

Så bidrog aktiviteten till målen: Filmen har fått 310 interaktioner på Facebook, varav 37 delningar. Det är jättebra siffror och delningarna tog fart redan innan inlägget sponsrades. De flesta som har delat inlägget är Leaderområden. I texten uppmanas den som vill utveckla sitt närområde att vända sig till sitt lokala kontor via leadersverige.se. Där har filmen redan delats ca 200 gånger.

I nyhetsbrevet är det hittills 88 personer som klickat vidare till artikeln.

Lärdomar: Det är för tidigt ännu att dra några slutsatser, men filmen har hittills fått väldigt god respons.

Nationell Leaderträff

Utförare: Landsbygdsnätverkets, LUS, Jordbruksverket, Tillväxtverket, Leader Lappland.

Typ av aktivitet: Konferens

Kort beskrivning: Den nationella Leaderträffen genomfördes i Lycksele den 3-4 oktober. I anslutning till träffen hade Lokal utveckling Sverige (LUS) och Övervakningskommitten för lokalt ledd utveckling möten. Smartare samarbete, Leader och livsmedelsstrategin, platsutveckling, klumpsummor, omställning samt Leader och landsbygdspolitik var några av de seminarier som genomfördes.

Så bidrog aktiviteten till målen: Träffen hade 203 deltagare som representerade 35 av 40 leaderområden. Dessutom fanns ett 20-tal organisationer representerade som Vi Unga, Företagarna, Hela Sverige ska leva, Coompanion, Mikrofonden, Jordbruksverket, Tillväxtverket, SLU, landsbygds- och infrastrukturdepartementet regioner, länsstyrelser och kommuner. Träffen i sin helhet fick snittvärde 4,4 poäng i utvärderingen. Träffen innehöll mycket möjligheter till samtal (ex. Promenad&Prat), vilket sannolikt bidrog till snittvärdet på 4,0 på frågan om de utvecklat sitt kontaktnät. Under fikapauser kunde deltagarna prata med några organisationer som synliggjordes lite extra med Roll-ups. Eftersom träffen genomförs i samarbete med Jordbruksverket bidrar den även till målet om att bistå förvaltningen av programmen.

Lärdomar: På frågan om de fick möjlighet att dela med sig av sina erfarenheter gav deltagarna snittvärde 3,8, så här finns utrymme för förbättring. Det är en utmaning att få till rätt balans mellan att förmedla inspiration eller ny kunskap och att låta deltagarna själva bidra.

Bistå förvaltningen av programmen

Bistå förvaltningen av programmen: Nätverket ska utifrån medlemmarnas nytta ha bistått förvaltningen i genomförandet av strategiska GJP-planen och HFV-programmet.

Dialoggrupp med unga lantbrukare

Utförare: Delar av nätverkskansliet tillsammans med Reformkansliet vid Jordbruksverket

Typ av aktivitet: Två digitala träffar under hösten 2023

Kort beskrivning: Digitala workshops för att få inspel från unga lantbrukare till Reformkansliet om åtgärder i strategiska planen för att främja konkurrenskraft och företagande. 15 lantbrukare med olika verksamhetsinriktningar med god geografisk spridning deltog.

Samtalen handlade om vilka stöd som fungerar bra respektive mindre bra och vilka förenklingar som är viktiga. Medskicken kommer att bli en del av Jordbruksverkets redovisning av regeringsuppdraget ”Uppdrag att redovisa förslag på effektiviseringsåtgärder för genomförandet av den gemensamma jordbrukspolitiken samt långsiktig strategi för den digitala markuppföljningen” som ska rapporteras till regeringen 31 maj 2024.

Så bidrog aktiviteten till målen: Nätverkskansliet bistod förvaltningen av strategiska GJP-planen.

Lärdomar: Det var ganska stort intresse från branschen men också svårt för unga lantbrukare att avsätta tid för den här typen av möten. De som medverkade var engagerade och bidrog med inspel och insikter till Reformkansliet. Både lantbrukarna och reformkansliet värdesatte dialogen. Deltagarna har fått frågan om de vill medverka och bidra i arbetet med koppling till strategiska planen även framöver, vilket hälften av deltagarna har tackat ja till hittills. Nätverkskansliet har förmedlat kontakt mellan gruppen och två andra enheter och uppdrag på Jordbruksverket.

Workshop om utvärderingsplan för den strategiska GJP-planen

Utförare: Delar av nätverkskansliet tillsammans med Utvärderingssekreteriatet vid Jordbruksverket

Typ av aktivitet: En fysisk endags workshop

Kort beskrivning: Målgruppen var nätverkets medlemmar och potentiella utvärderare samt berörd personal vid Jordbruksverket. Syftet var att informera om planen samt få inspel till utvärderingsplanen. Huvudfrågan var; Vilka är utvärderingsbehoven bland olika intressenter? Följdfrågorna som diskuterades under dagen var; Vad bör utvärderas och varför? Hur bör vi kommunicera utvärderingsresultat samt hur bör utvärderingssekreteriatet samarbeta med olika intressenter?

Ett viktigt mål med ökat samarbete och bättre spridning är att vi hjälps åt med att få till ett större lärande från utvärderingarna. Workshopen som genomfördes i Jönköping samlade ca 50 deltagare varav hälften kom från Jordbruksverket.

Så bidrog aktiviteten till målen: Nätverkskansliet bistod utvärderingssekreteriatet inom ramen för förvaltningen av GJP-planen, i såväl förberedelser som genomförande av workshopen. Sofia B representerade styrgruppen i avslutningen av workshopen. Utvärderingssekreteriatet kommer att sammanställa inspelen som lämnades.

Lärdomar: Utvärderingssekreteriatet är väldigt nöjda över de inspel som gavs under workshopen. Konferensutvärderingen visade en stor nöjdhet bland deltagarna. På frågan om de fått möjlighet att göra inspel gav de betyget 4,7 av 5 möjliga. På frågan om workshopen var värd tiden gav de 4,5. Flera av inspelen kommer att ligga till grund för fortsatt samarbete mellan nätverkskansliet och analysgrupperna i nätverket och utvärderingssekreteriatet vid Jordbruksverket. Kansliet har tillsammans med

utvärderingssektariatet upparbetat rutiner för att upprätthålla och utveckla samarbetet.

Övrig verksamhet

Goda nyheter-kampanjen. Mer information presenteras muntligt på styrgruppsmötet.

Internationellt möte nationella CAP-nätverk,

Utförare: Nätverkskansliet

Typ av aktivitet: Internationellt [möte](#)

Kort beskrivning: Fysiskt möte i Polen/Leszno 20–21 september. Fokus på hur nätverken arbetar mot målgruppen för pelare 1, bland annat med kommunikationsinsatser. Kort rapporter från de tematiska klustren som initierades vid mötet med de nationella nätverken i mars 2023. Studiebesök vid ekologiskt lantbruk och livsmedelsförädling.

Så bidrog aktiviteten till målen: Omvärldsbevakning samt lärande mellan nationella nätverk för att främja konkurrenskraftigt jordbruk mm. Bidrar även till ökad kvalitet i genomförandet av GJP. Presenterade vår kampanj Goda Nyheter under träffen.

Lärdomar: De nationella nätverken har olika erfarenhet av att jobba mot målgruppen för pelare 1 (lantbrukare i första hand). Vissa länder har inte gjort det alls tidigare, medan andra främst har haft fokus på lantbruket även tidigare. Många har inte heller medlemsorganisationer på samma sätt som vi har i Sverige.